

IOMC a práce Světové zdravotnické organizace a OECD

Mgr. Lukáš Pokorný
Ing. Kateřina Šebková, Ph.D., M.A.

Seminář E-0250, 13. 4. 2021

Globální organizace zapojené do nakládání s chemickými látkami

- IOMC: Meziorganizační program pro nakládání s chemickými látkami a jeho členové (9)

[WHO | Inter-Organization Programme for the Sound Management of Chemicals \(IOMC\)](#)

The IOMC vision statement

“*The Inter-Organization Programme for the Sound Management of Chemicals (IOMC) shapes a sustainable future through coordinated global action to achieve the sound lifecycle management of chemicals and waste for healthy lives and the environment.*”

IOMC stručně

- ustavena v roce 1995 - memorandum o porozumění (Memorandum of Understanding, MOU)
- Členské organizace: ILO, FAO, UNEP, UNIDO, OECD a WHO + další členové - UNITAR (1997), Světová banka (2010) a UNDP (2012)
- rotace předsedajících 1x ročně
- sídlí/pomáhá koordinovat WHO - sekretariát
- IOCC - Koordinační skupina programu (jednání 2x ročně - teď online)
- mandát - navazuje na doporučení konference o životním prostředí a rozvoji (UN CED) v Rio de Janeiru 1992 - Agenda 21, kapitola 19
- cíl - posílit spolupráci a koordinaci v otázkách chemické bezpečnosti a dosáhnout "SAICM" cíle k roku 2020
- Publikace a aktivity - MNOHO

Příklady úspěšných IOMC aktivit

- Harmonizing classification and labelling

www.oecd.org/env/classify

www.unitar.org/cwm/ghs

- Hosting global portals to information on chemical substances

www.echemportal.org

- Taking a leading role in the SAICM Emerging Policy Issues

- http://www.iomc.info/saicm/emerging_top

- Supporting countries in ratifying and preparing for the Minamata Convention

<http://www.iomc.info/asgm>

www.mercuryconvention.org

- Supporting SAICM implementation www.iomc.info/saicm

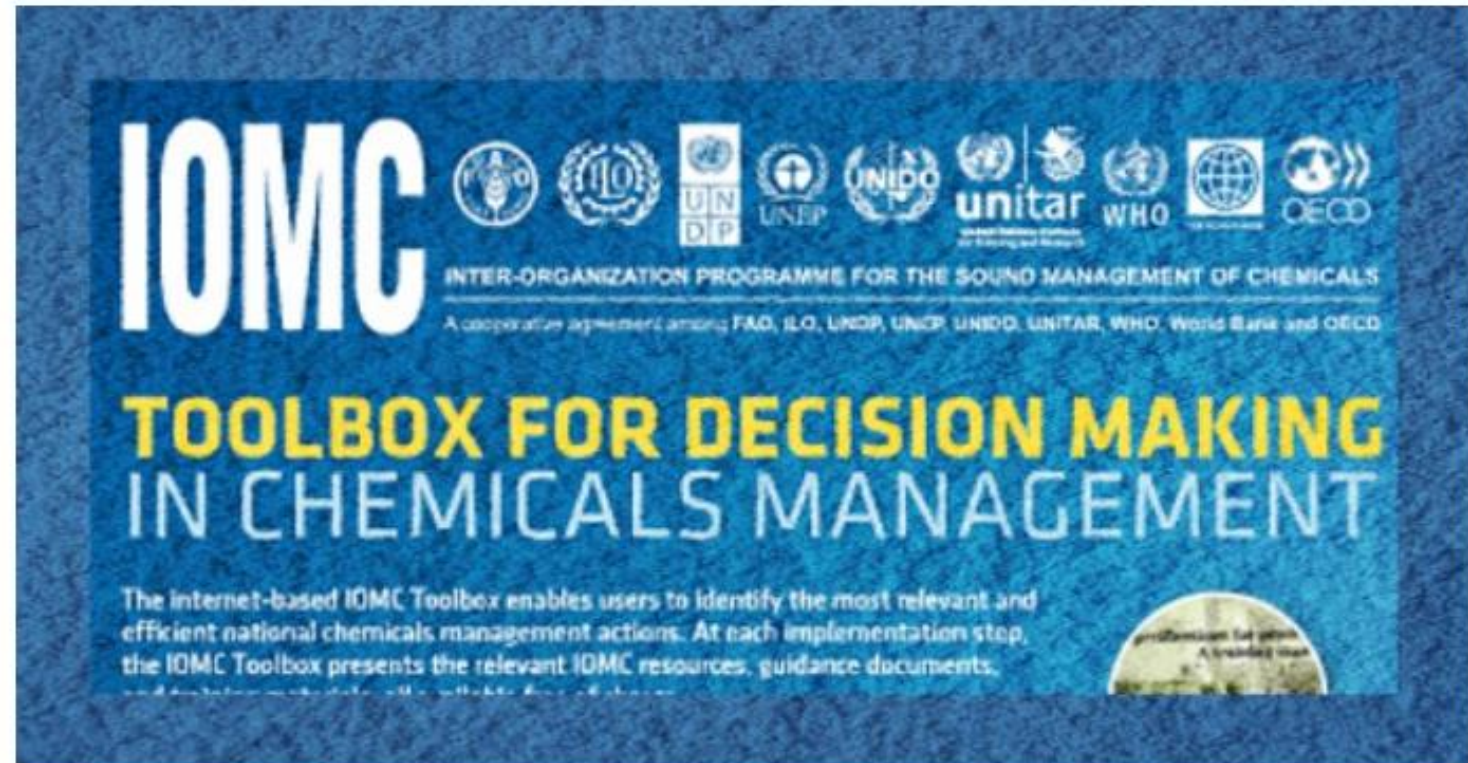
IOMC Toolbox

IOMC Toolbox for Decision Making In Chemicals Management

The IOMC Internet-based Toolbox for Decision Making in Chemicals Management (IOMC Toolbox) is aimed at countries who wish to address specific national issues regarding chemicals management.

The IOMC Toolbox is a problem solving tool that enables countries to identify the most appropriate and efficient national actions to address specific national problems related to chemicals management.

For more info on the IOMC Toolbox [↗](#)

- : <http://iomctoolbox.oecd.org/default.aspx?idExec=9622c9ba-379a-448f-bdd1-834969730a50>

Jak vypadá svět podle OSN - regiony

Africká regionální skupina (AFR, modrá), Asijská regionální skupina (AP, béžová),
Východoevropská regionální skupina: (CEE, zelená), Regionální skupina Latinské
Ameriky a karibské oblasti: GRULAC, tmavě fialová) a Regionální skupina
západoevropských a dalších zemí: (WEOG, růžová)

Úvod – úloha mezinárodních organizací (MeO)

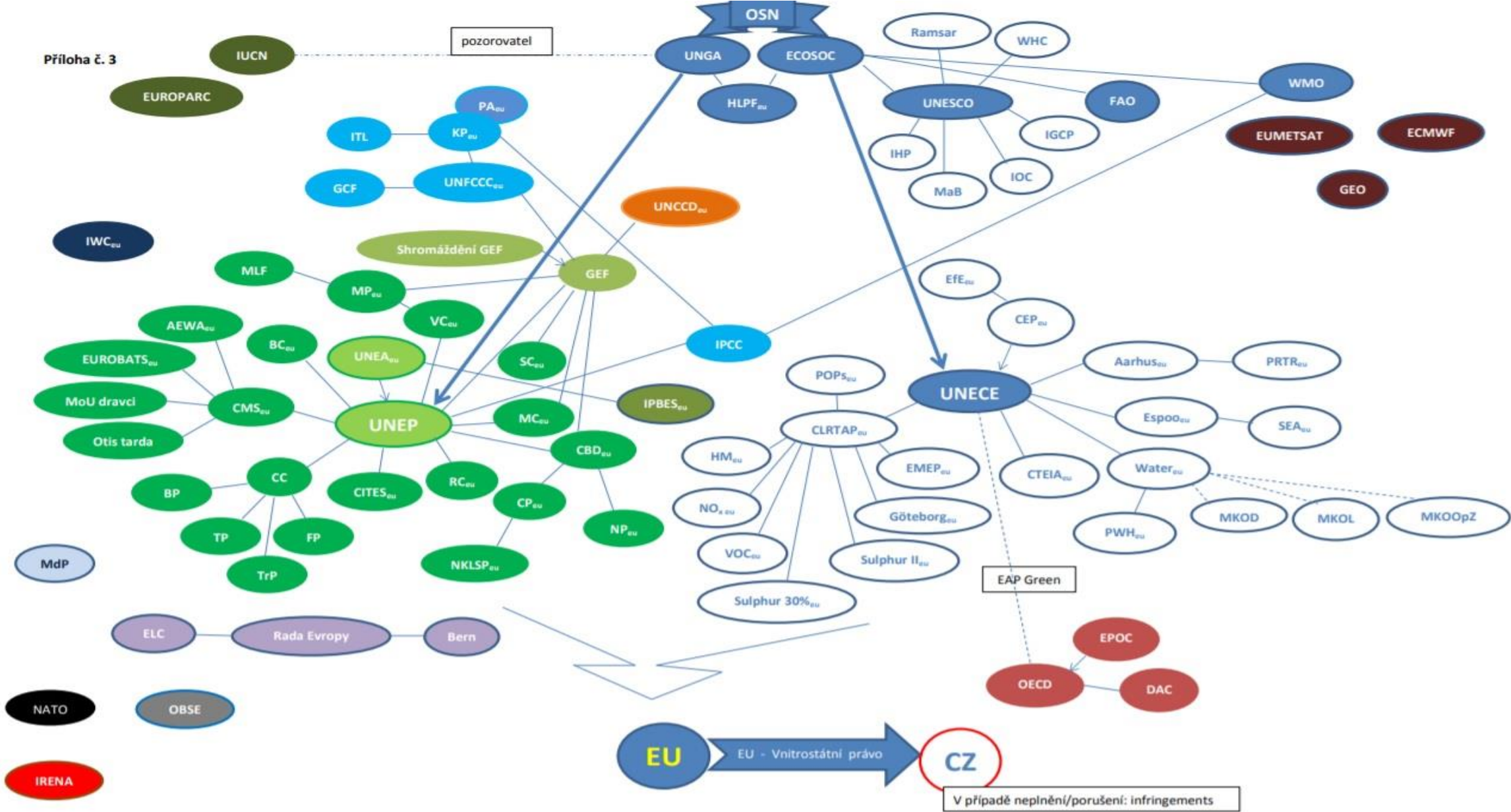
Mezinárodní organizace hrají významnou roli při:

- řešení globálních a regionálních problémů, na které samy státy nestačí
 - identifikaci nových témat, která se budou muset řešit
 - spolupráci a porovnávání efektivity politik jednotlivých států

Hlavní MO v oblasti ochrany ŽP a zdraví:

- Program OSN pro Životní prostředí (UNEP)
 - Světová zdravotnická organizace (WHO)
- Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
 - ...celkově ale existují desítky organizací a smluv

Příloha č. 3

Světová zdravotnická organizace

- navržena v r 1945, v roce 1946 podepsalo 61 států zakládající smlouvu nezávislé mezinárodní zdravotnické organizace v rámci OSN
- vstup v platnost 7. dubna 1948 = Světový den zdraví
- Nyní 193 členských zemí v 6 geografických regionech (Afrika-Brazzaville (Kongo), Amerika (S+J) - Washington, středomoří-Káhira, Evropa-Kodaň, JV Asie-Dillí, západní Pacifik - Filipíny), (národní) kanceláře WHO ve 147 zemích (www.who.cz)
- Řídící orgán: Světové zdravotnické shromáždění (WHA), 1x ročně (květen), v mezidobí plní Výkonná rada (Executive Board) = 32 expertů jmenovaných vládami, jednají 2x ročně (leden, květen)
- sídlo = Ženeva + regionální úřady (6) a národní kanceláře v členském státě = celkem cca 8000 zaměstnanců

Světová zdravotnická organizace - WHO

Health Topics ▾

Countries ▾

Newsroom ▾

Emergencies ▾

Data ▾

About Us ▾

Stakeholders

Constitution

Multilingualism

Contact us

Regional offices

Our values

Structure

WHO began when our Constitution came into force on 7 April 1948 – a date we now celebrate every year as World Health Day. We are now more than 7000 people from more than 150 countries working in 150 country offices, in 6 regional offices and at our headquarters in Geneva.

Constitution

History

Structure

Světová zdravotnická organizace - WHO

Health Topics ▾

Countries ▾

Newsroom ▾

Emergencies ▾

Data ▾

About Us ▾

← Who we are

Constitution

Stakeholders

Multilingualism

Contact us

Regional offices

Our values

Structure ▾

History

WHO remains firmly committed to the principles set out in the preamble to the Constitution

- Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity.
- The enjoyment of the highest attainable standard of health is one of the fundamental rights of every human being without distinction of race, religion, political belief, economic or social condition.
- The health of all peoples is fundamental to the attainment of peace and security and is dependent on the fullest co-operation of individuals and States.
- The achievement of any State in the promotion and protection of health is of value to all.
- Unequal development in different countries in the promotion of health and control of diseases, especially communicable disease, is a common danger.
- Healthy development of the child is of basic importance; the ability to live harmoniously in a changing total environment is essential to such development.
- The extension to all peoples of the benefits of medical, psychological and related knowledge is essential to the fullest attainment of health.
- Informed opinion and active co-operation on the part of the public are of the utmost importance in the improvement of the health of the people.

Životní prostředí a zdraví

WHO Centrum pro ŽP a zdraví v Bonnu, Německu (1991)

Frankfurt 1989 / Helsinky 1994 / Londýn 1999 / Budapešť 2004 / Vídeň 2007 / Parma 2010 / Ostrava 2017

Aktuální politický mandát: 7. ministerská konference v ČR (Ostravská deklarace)

- **7 cílů:** kvalita ovzduší, chemická bezpečnost, zdravotnické systémy udržitelné z hlediska životního prostředí; nakládání s odpadem; voda, sanitace a hygiena a města

Hlavní politický výstup: Ostravská deklarace

Sixth Ministerial Conference
on Environment and Health

Ostrava, Czech Republic
13–15 June 2017

EURO/Ostrava2017/6

15 June 2017

ORIGINAL: ENGLISH

DECLARATION OF THE SIXTH MINISTERIAL CONFERENCE
ON ENVIRONMENT AND HEALTH

9. We therefore resolve:

- to protect and promote the health and well-being of all our people and to prevent premature deaths, diseases and inequalities related to environmental pollution and degradation;
- to consider equity, social inclusion and gender equality in our policies on the environment and health, also with respect to access to natural resources and to the benefits of ecosystems;
- to advocate the health benefits of sustainable production and consumption, a transition from fossil to renewable energy in an appropriate time frame, the use of clean and safe technologies, and a shift to low-emission and energy-efficient transport and mobility integrated with urban and spatial planning;
- to work towards communities, infrastructures and health systems that are resilient, particularly to climate change;
- to strive to fulfil the vision of a healthy planet and healthy people through our work in the WHO European Region, by working in partnership with all relevant sectors and stakeholders;

Politiky a strategie: WHO – životní prostředí a zdraví

Frankfurt 1989 / Helsinky 1994 / Londýn 1999 / Budapešť 2004 / Vídeň 2007 / Parma 2010 / Ostrava 2017

Důležitý další výstup: Národní portfolio akcí

12. Through enhancing national implementation, we will strive to make a difference for our citizens. To this effect, we will develop national portfolios of actions on environment and health by the end of 2018, as stand-alone policy documents or parts of others, respecting differences in countries' circumstances, needs, priorities and capacities. These portfolios will draw on Annex 1 to this Declaration, which is a compendium of possible actions to facilitate its implementation, focusing on the following areas:

- a. improving indoor and outdoor air quality for all, as one of the most important environmental risk factors in the Region, through actions to meet the values of the WHO air quality guidelines in a continuous process of improvement;
- b. ensuring universal, equitable and sustainable access to safe drinking-water, sanitation and hygiene for all and in all settings, while promoting integrated management of water resources and reuse of safely treated wastewater, where appropriate;
- c. minimizing the adverse effects of chemicals on human health and the environment by: replacing hazardous chemicals with safer alternatives, including non-chemical ones; reducing the exposure of vulnerable groups to hazardous chemicals, particularly during the early stages of human development; strengthening capacities for risk assessment and research to secure a better understanding of human exposure to chemicals and the associated burden of disease; and applying the precautionary principle where appropriate;

Better Health. Better Environment. Sustainable Choices.

**Sixth Ministerial Conference
on Environment and Health**

EURO/Ostrava2017/7

**Ostrava, Czech Republic
13–15 June 2017**

15 June 2017

ORIGINAL: ENGLISH

**ANNEX 1. COMPENDIUM OF POSSIBLE ACTIONS TO ADVANCE
THE IMPLEMENTATION OF THE OSTRAVA DECLARATION**

a.	Improving indoor and outdoor air quality for all.....	4
b.	Ensuring universal, equitable and sustainable access to safe drinking-water, sanitation and hygiene for all and in all settings	6
c.	Minimizing the adverse effects of chemicals on human health and the environment	8
d.	Preventing and eliminating the adverse environmental and health effects, costs and inequalities related to waste management and contaminated sites	9
e.	Strengthening adaptive capacity and resilience to climate change-related health risks and supporting measures to mitigate climate change and achieve health cobenefits in line with the Paris Agreement	10
f.	Supporting the efforts of European cities and regions to become healthier, more inclusive, safer, resilient and sustainable	12
g.	Building the environmental sustainability of health systems and reducing their environmental impact.....	14

Národní portfolium akcí

- ČR: Národní portfolium akcí (2019, 2020): hluk, azbest, ovzduší, HBM4EU, světelné znečištění (2020: + klima, léčiva v prostředí, vliv Pb střílna na zdraví)

Konkrétní závazky 2020 s přesahem na 2021 (např.):

- Vyhlásit v ČR první tichou oblast (Brdy)
- Osvětová kampaň ohledně nebezpečí azbestu
- Výzkumný projekt řešící vliv světelného znečištění na ekosystémy
- Spolupráce ŽP a zdraví / projekty HBM4EU a PARC

Proč je ŽP pro zdraví důležité?

Oteplování planety – největší výzva současnosti (potvrzeno)

- Bez GHG na Zemi minus 18°C – důležité pro život...ALE...lidská činnost = zvyšování GHG = oteplení o 2 - 4°C
- Dopady – během dalších 10-20 let u nás, Pakistán/Afganistán/Írán/Sýrie/Indie – už dnes
- Např. **nedostatek vody v Indii** – 20-50 l vody zdarma, nadspotřeba zpoplatněna
- **Potraviny**: komoditní burza určuje ceny globálně – regionální výkyv (neúroda/sucho) = zvýšení globálních cen = ohrožení sociálně slabších...revoluce...emigrace
- **EU aktuálně**: malárie v Řecku (potenciál proniknout do SK) / klíšřata / kůrovec...

Proč je ŽP pro zdraví důležité?

- **Urbanizace + oteplování** = zdravotní problémy: město v létě o 6 – 8°C teplejší + rychlost větru o 30 % nižší + vyzařování z betonových ploch vzhůru odhání bouřkové mraky + smogové situace vlivem veder – ozon a NOx = alergie/ekzémy/dýchací problémy
- **ČR: oteplení nejméně o 2°C** do roku 2050 – únosné (teplotní vyrovnání Budapešti) / o 3 °C již kritické = rozvrat lesa, zemědělských praktik i hydrologického cyklu
- **nejzranitelnější Jižní Morava** – nedostatek vláhy: málo prší + absence větší řeky jako v SK/AT + vyšší spotřeba vody = zdravotní dopady + snížená rentabilita pěstování plodin

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj - OECD

- vznikla dne 14. října 1960 v Paříži = 20 států podepsalo zakládající Konvenci o OECD a dva dodatkové protokoly
- vstup v platnost 30. září 1961 / gen. tajemník: Angel Gurría (od r. 2006)
- nyní 37 členských zemí – poslední Kolumbie (2020)
- ČR je členem OECD od 21.12.1995
- do “rodiny” OECD patří i další organizace: Mezinárodní energetická agentura, Jaderná energetická agentura a Mezinárodní dopravní fórum

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj - OECD

- poskytovat vládám členských států prostor k vzájemnému porovnávání zkušeností z realizace vládních politik a hledání odpovědí na společné problémy
- nejvyspělejší země světa tak sladují své postupy v celé řadě oblastí – ekonomika, finance, obchod, vzdělávání, věda a technika, veřejná správa, zemědělství, životní prostředí a další
- OECD využívá průřezový charakter své práce a iniciuje řadu horizontálních projektů. má nezastupitelnou úlohu v propojování problémů životního prostředí s ekonomickými aspekty
- velký význam má dlouhodobá analytická a koncepční práce OECD v oblasti životního prostředí, např. Zprávy o politice, stavu a vývoji životního prostředí jednotlivých států, Výhledy pro životní prostředí, Environmentální strategie

OECD a životní prostředí

- Od roku 1970 - **Výboru pro politiku životního prostředí EPOC** (Environment policy Committee) - zodpovědný za Environmentální program OECD
- Jde o zpracování hodnoticích zpráv o životním prostředí v kontextu udržitelného rozvoje, shromažďování dat o životním prostředí, zpracování indikátorů, modelů, ekonomických projektů a navrhování politických balíčků pro oblast životního prostředí v Environmentálních výhledech (2001, 2008, 2012)
- Velký význam má dlouhodobá analytická a koncepční práce OECD v oblasti životního prostředí, např. **Zprávy o politice, stavu a vývoji životního prostředí (od roku 1992)** jednotlivých států, Výhledy pro životní prostředí, Environmentální strategie.
- Výjimečná je také autorita OECD v oblasti ekonomických nástrojů pro životní prostředí

Zprávy o politice, stavu a vývoji životního prostředí (EPR)

Obsah zpráv:

- 1. Posouzení a doporučení**
- 2. Klíčové trendy v ŽP** (CO₂ náročnost, energetická efektivita, přírodní kapitál)
- 3. Správa a řízení v oblasti ŽP** (legislativa, dodržování předpisů)
- 4. Směřování k zelenému růstu** (hodnocení úsilí o nadsektorové zohledňování ŽP v jiných sektorech)
- 5. Dvě specifická hloubková témata** (ČR: nakládání s odpady a materiály / udržitelný rozvoj měst)

Zprávy o politice, stavu a vývoji životního prostředí (EPR)

Jednotlivé fáze procesu hodnocení:

PŘÍPRAVA HODNOCENÍ A SBĚR INFORMACÍ

V 2016 -
I 2017

- **Výběr kapitol pro hlubší analýzu** a domluva harmonogramu
- **Dotazníkové šetření** ve spolupráci s příslušnými ministerstvy a agenturami (do konce ledna 2017)
- **Shromáždění dat a dokumentace**
- **Příprava hodnotící mise**, kterou realizuje tým analytiků a specialistů včetně odborníků ze dvou členských států

REVIEW MISSION

VI
2017

- **Schůzky se zúčastněnými stranami v oblasti environmentálních politik:** se zástupci ministerstva životního prostředí a dalších ministerstev, vládní agentury, nezávislémi odborníky, zástupci nevládních organizací, podniků, odborů a samosprávy
- **Návštěva v terénu** k vybranému tématu hlubší analýzy

SCHŮZKA K POLITIKÁM

XI
2017

- **Diskuse na vysoké úrovni** o hlavních zjištěních a doporučeních EPR

NÁVRH ZPRÁVY

XII
2017

- **Návrh zprávy je předán** vládě České republiky a zástupcům pracovní skupiny OECD pro hodnocení stavu a politik životního prostředí

VZÁJEMNÉ HODNOCENÍ

I-II
2018

- **Prezentace zprávy pracovní skupině** za přítomnosti české delegace na vysoké úrovni
- **Projednání** témat hodnocení delegáty a jejich dotazy k nim
- **Schválení kapitoly Posouzení a doporučení**, která odráží kolektivní názor členských států OECD

Spolupráce a porovnávání efektivity politik jednotlivých států (ŽP a zdraví / EPR)

The screenshot shows the top navigation bar of the OECD website. It includes the OECD logo with the tagline "BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES" and a "60 YEARS" anniversary logo. The main navigation menu contains links for "Data", "Publications", "More sites", "News", and "Job vacancies". A search bar with "Google Custom search" is visible on the right. Below the navigation bar, there is a dark blue bar with "OECD Home", "About", "Countries", "Topics", "Coronavirus (COVID-19)", and "Français".

[OECD Home](#) > [Environment](#) > OECD Environmental Performance Reviews: Czech Republic 2018 - en

OECD Environmental Performance Reviews: Czech Republic 2018

The Czech Republic has made progress in decoupling economic growth from freshwater abstractions, energy consumption, GHG and other air pollutants emissions. However, its strong industrial base and reliance on coal place the country among the most energy- and carbon-intensive in the OECD and air pollution is a serious health concern. Progressing towards sustainable development will require strengthening political commitment to a low-carbon economy and implementing more cost-effective environmental policies. This is the third Environmental Performance Review of the Czech Republic. [More](#)

Published on July 16, 2018 Also available in: [Czech](#), [French](#)

In series: [OECD Environmental Performance Reviews](#) (view more titles)

Read online

Download PDF

Buy this book

Get citation details

Zprávy o politice, stavu a vývoji životního prostředí (EPR) – výsledky pro ČR

ČESKÁ REPUBLIKA 2016

Počet obyvatel

10,6 milionu

HDP na obyvatele

(dle současné parity kupní síly)

34 700 USD

(průměr OECD: 41 900)

Rozloha

77 000 km²

Hustota zalidnění

134,5 obyvatel na km²

(průměr OECD: 35,4)

Měna

česká koruna (CZK)

PŘÍLEŽITOSTI

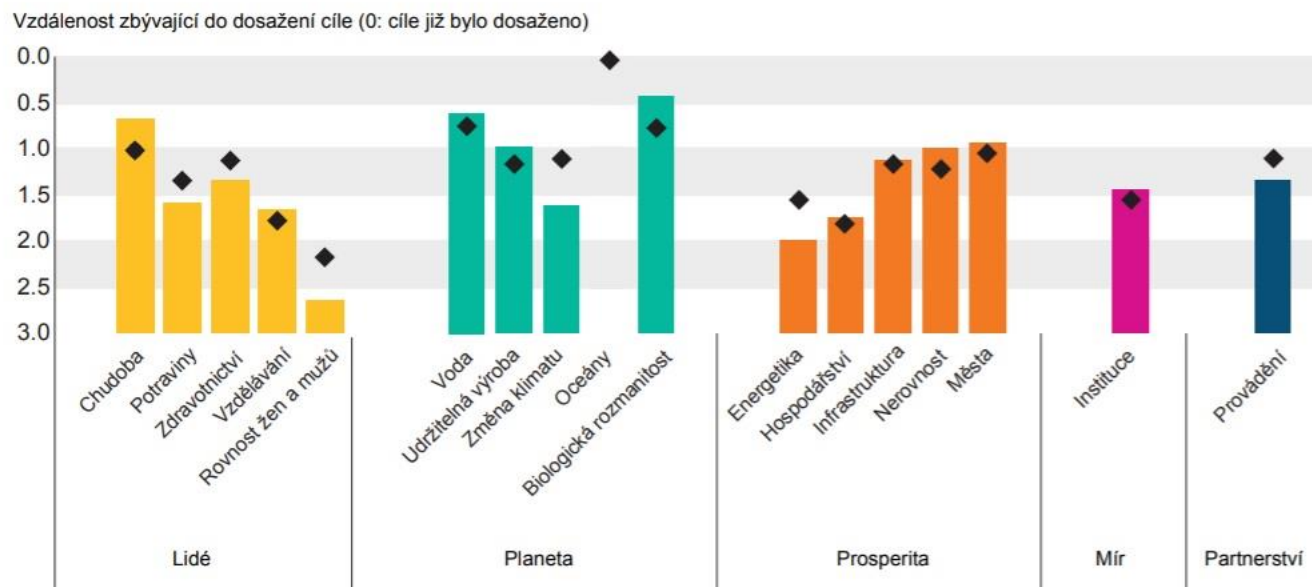
- Obnovená strategie pro udržitelný rozvoj
- Financování z EU pro dopravní a environmentální infrastrukturu
- Návrh uhlíkové daně, o níž se uvažuje již mnoho let
- Připravovaný zákon, který by měl zlepšit nakládání s odpady a materiály
- Zlepšení systémů městské veřejné dopravy.

VÝZVY

- Energeticky a uhlíkově náročné hospodářství
- Vysoké znečištění ovzduší
- Nedostatečná silniční a železniční infrastruktura
- Vysoký počet kontaminovaných lokalit
- Systém zpracování odpadů, který využívá především skládkování
- Zvýšená suburbanizace a územní fragmentace.

Zprávy o politice, stavu a vývoji životního prostředí (EPR) – výsledky pro ČR

Obr. 1. Česká republika dosahuje při plnění cílů udržitelného rozvoje nevyrovnaných výsledků

Poznámka: Tento graf znázorňuje, jaký pokrok musí Česká republika učinit, má-li splnit cíle udržitelného rozvoje. Jednotlivé sloupce vyjadřují výsledky ČR a body vyjadřují průměr OECD.
Zdroj: OECD (2017), „Measuring distance to the SDG targets: An assessment of where OECD countries stand“ [„Kolik zbývá do dosažení cílů udržitelného rozvoje: jak si stojí země OECD“].

Obr. 2. Česká republika nadále patří k uhlíkově nejnáročnějším ekonomikám OECD, – kg emisí CO₂ na 1000 USD HDP v roce 2010 v přepočtu dle PPP, 2015, vybrané země OECD

Poznámka: Emise CO₂ pouze z využití energie; bez mezinárodních námořních a leteckých zásobníků; odvětvový přístup. Hrubý domácí produkt v cenách roku 2010, v přepočtu podle parity kupní síly.
Zdroj: IEA (2017), IEA CO₂ Emissions from Fuel Combustion Statistics [Statistické údaje IEA o emisích CO₂ ze spalování paliv] (databáze).

Zprávy o politice, stavu a vývoji životního prostředí (EPR) – výsledky pro ČR

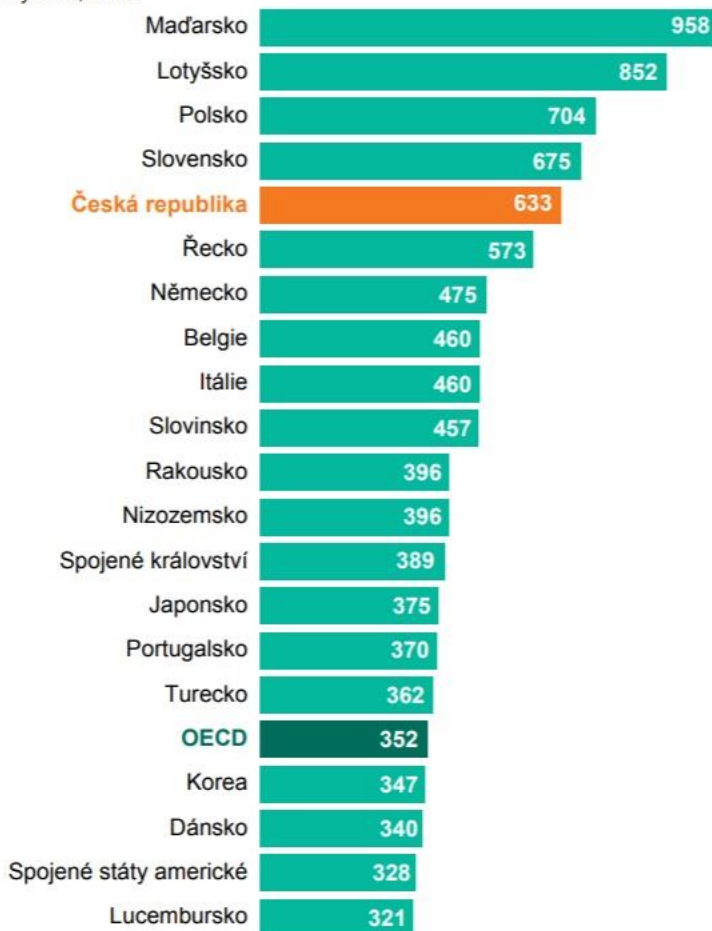
KVALITA OVZDUŠÍ

- Míra úmrtnosti v důsledku znečištění vnějšího ovzduší je ve srovnání s průměrem OECD téměř dvojnásobná (obr. 4). Odhaduje se, že náklady s tím spojené odpovídaly v roce 2016 hodnotě 6 % HDP.
- Koncentrace PM₁₀, PM_{2,5}, benzo[a]pyrenu a ozonu opakovaně překračovaly mezní hodnoty EU. Hlavní zdroje znečištění ovzduší představuje silniční doprava a spalování fosilních paliv při vytápění obytných budov. Kromě toho je Moravskoslezský kraj postižen znečišťováním z průmyslových zdrojů a přeshraničním znečišťováním ovzduší na polské hranici.

PŘÍRODNÍ ZDROJE

- Chráněná území v roce 2016 zaujímala 22 % území země, tedy více, než kolik stanoví aičijský cíl pro rok 2020 (17 %). Nicméně podíl území, na něž se vztahuje nejvyšší úroveň ochrany přírody, je nízký a síť Natura 2000 EU je třeba dobudovat.
- Přestože přírodní zdroje jsou omezené, nedostatek vody zůstává díky podprůměrným a klesajícím odběrům vody nízký. Očekává se, že změna klimatu častěji povede k povodním a suchu.
- V roce 2015 patřila Česká republika se svými 12 % k zemím, které měly v rámci OECD nejvyšší podíl půdy obdělávané v režimu ekologického zemědělství.
- Intenzivní zemědělská činnost zůstává jedním z hlavních zdrojů znečištění vody a jednou z hlavních příčin přeměny přírodních stanovišť a úbytku biologické rozmanitosti. Spotřeba dusíkatých hnojiv na hektar zemědělské půdy prudce vzrostla. Zvýšila se i míra používání pesticidů, přestože v roce 2012 začala klesat.

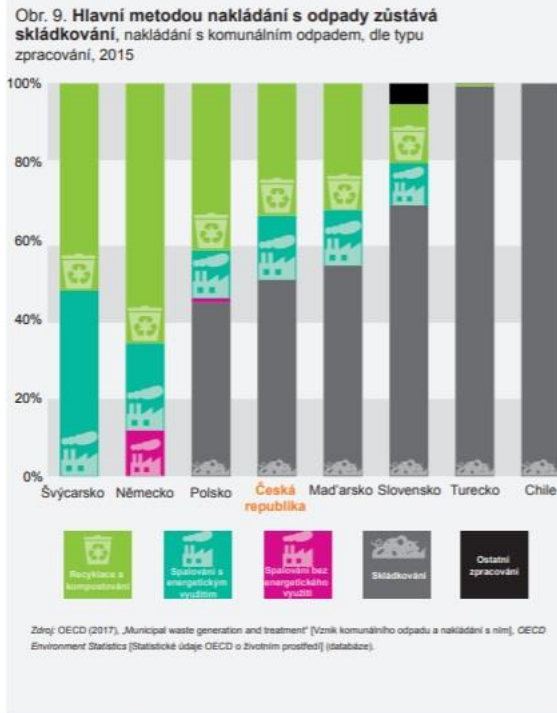
Obr. 4. Česká republika patří k zemím s nejvyšší mírou úmrtnosti v důsledku znečištění ovzduší, počet předčasných úmrtí způsobených tuhými znečišťujícími látkami a ozonem na milion obyvatel, 2016

Poznámka: Údaje byly aktualizovány po uzavěrci publikace.
Zdroj: OECD (2018), „Air quality and health“ [Kvalita ovzduší a zdraví], OECD Environment Statistics [Statistické

Zprávy o politice, stavu a vývoji životního prostředí (EPR) – výsledky pro ČR

- Nebude-li přijat nový zákon o odpadech, nebude snadné zavést v roce 2024 zákaz skládkování recyklovatelného, obnovitelného a netříděného směsného komunálního odpadu.
- Poplatky za komunální odpad jsou příliš nízké na to, aby motivovaly k omezení produkce odpadů a k recyklaci a aby pokryly náklady na poskytování příslušných služeb. Ceny za svoz směsného odpadu z domácností vypočtené podle objemu byly zavedeny pouze v 15 % obcí.
- Skládkování je až šestkrát levnější než spalování s energetickým využitím, což je v rozporu s cílem podporovat recyklaci před energetickým využitím a konečným uložením. Součástí připravovaného nového zákona o odpadech je návrh zvýšení daně za skládkování.
- Dobře fungující systém rozšířené odpovědnosti výrobce řeší problematiku obalového odpadu a již splnil cíle EU. Systém byl rozšířen na vozidla, pneumatiky a baterie po skončení životnosti a na odpadní elektrická a elektronická zařízení (OEEZ). Odpovědnost výrobců za OEEZ však není dostatečně účinná a postrádá transparentnost.
- Počítalo se se zavedením systému obchodování s recyklovanými a recyklovatelnými materiály a výrobky, ale tento systém nebyl uveden do provozu. Povědomí o přínosech předcházení vzniku odpadů a oběhového hospodářství v podnicích ze zdá být nízké.

Další kroky | odpad

- Urychlit přijetí nového zákona o odpadech.
- Harmonizovat národní informační systém o nakládání s odpady a oficiální statistiky o odpadech a materiálech.
- Přezkoumat zdanění související s odpady podle hierarchie způsobů nakládání s odpady.
- Zajistit, aby poplatky za komunální odpad pokrývaly veškeré náklady na poskytování příslušných služeb.
- Posílit v podnicích povědomí o hospodářských a environmentálních přínosech oběhového hospodářství a posílit trhy s druhotnými surovinami a recyklovaným zbožím.

Udržitelný rozvoj měst

Prosperita České republiky bude z velké části záviset na tom, jak se jí podaří vést města k podpoře hospodářského růstu a produktivity. Města se potýkají s problémem, jak se přizpůsobit různorodější populaci a poskytnout služby lidem, kteří mají bydliště stále častěji mimo městská centra. I přes nízkou úroveň urbanizace představuje budování udržitelných měst a zvyšování kvality života v městských centrech v kombinaci s ochranou životního prostředí a podporou hospodářského růstu zásadní výzvy.

PODPORA CELISTVÝCH MĚST PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ

- Česká republika patří mezi nejméně urbanizované země OECD: celkem 25 % populace žije v převážně městských oblastech, zatímco v zemích OECD to je průměrně 48 %. V posledních desetiletích v ČR došlo k významné suburbanizaci.
- Metropolitní oblasti jsou motorem hospodářského růstu: na Prahu, Brno a Ostravu připadá 41 % HDP, 31 % zaměstnanosti a 30 % obyvatelstva. Obyvatelstvo však stárne a finanční dostupnost bydlení se stala jedním z nejvýznamnějších problémů, částečně i v důsledku administrativní zátěže při vydávání stavebního povolení. Česká republika proto dlouhodobě čelí výzvám v oblasti bydlení, dopravy, dodávek vody a dalších veřejných služeb.
- Praha má nejvyšší hustotu osídlení v republice. Největší růst populace zaznamenalo hlavní město a jeho okolí ve Středočeském kraji, především v důsledku migrace. Zastavěných ploch přibývá, zejména v oblastech, odkud lidé dojíždějí do Prahy. Tento rozvoj vedl ke krátkodobému nárůstu, avšak ze zkušeností vyplývá, že z dlouhodobého hlediska jsou celistvá města odolnější a dosahují v oblasti životního prostředí lepších výsledků.
- Česká města i nadále investují do veřejné dopravy, současně se však ve stále větším měřítku využívají osobní automobily a to vede k většímu znečištění ovzduší a vyšší hlukové zátěži (obr. 10). Spojení městské dopravy z Prahy do předměstí jsou poměrně omezené. Možnosti zelené mobility jsou z velké části nedostatečně rozvinuté.
- Česká města čelí rostoucímu riziku povodní a sucha. S tím, jak se zvětšuje plocha nepropustných povrchů a naopak se zmenšují zelené plochy, silné deště mohou způsobit přetékání kanalizace a pronikání nevyčištěné odpadní vody do životního prostředí. Města by mohla vybudovat systémy, které zajistí vypouštění srážkové vody a zabrání jejímu mísení s vodou odpadní. Ve velkých městech jsou téměř všichni obyvatelé připojeni k veřejnému vodovodu a čistírně odpadních vod. Financování provozu, údržby a modernizace infrastruktury však i nadále představují problém.

Obr. 10. Objem provozu osobních automobilů ve vnější oblasti Prahy roste

Prameny: Veřejná doprava: index založený na počtu přepravených cestujících, hlášení České železnice v roce 2014. Objem provozu: index založený na počtu vozidel za 24 hodin průměrného pracovního dne. Centrum města: území ohraničené na západě Petřínem, na severu Letnou, na východě Riegrovými sady a na jihu Vítězslavem (Středočeský územní a turistický územní plán a Turistický územní plán mimo území centra). Vnější oblast: objem provozu se měří na výjezdu hlavních silnic z území do centra města.
Zdroj: Hlavní město Praha (2006–2017), Policie dopravy – Praha.

Evropská hospodářská komise OSN – EHK OSN

Proces hodnocení pro státy mimo OECD / Odlišná struktura od OECD, vznik 1993 / menší důraz na ekonomické otázky a více na nástroje EHK OSN – úmluvy / jazyková náročnost

Map 1. Countries reviewed by the EPR Programme

Notes: The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Countries in *brown* went through the first cycle of EPR, *green* – through the second cycle and *violet* – through the third cycle. The map does not show Morocco, which has undergone an EPR in 2012.

Dotazy?